

Luceafărul necenzurat!

Până în 2006 citisem 120 de referate pentru bacalaureat-analize literare pentru Luceafărul. În toate era cenzurat Eminescu. Ar fi posibil să fie vorba de cea mai mare manipulare din cultura română, manipularea unei țări întregi. Care este situația acum? Cei interesați să-și îndrepte atenția spre manualele de liceu și spre cursurile universitare și să publice constatările. După cel de al doilea război mondial, în România, regimul bolșevicilor, impus de armata URSS, care a rămas în România din 1944 până în 1956, regim desacralizat și desacralizator, numele de Mihai intră în toate manualele școlare și în cursurile universitare, în locul lui Mihail. Începutul acestei schimbări de nume se află între cele două războaie (1). Concomitent are loc cenzurarea Luceafărului. Cuvintele subliniate de către noi, lipsesc din analizele literare, la ani buni de la încetarea regimului de dinaintea de Decembrie 1989, situație care dăinuie de mai bine de o jumătate de secol. La cele de până acum, amintim și o altă direcție a manipulării, ascunderea adevărului că Mihail Eminescu a fost victimă politică, martir. Versurile de mai jos, după ediția Perpessicius. În vol. M.Eminescu, poezii, Editura pentru literatură, 1961, cuvântul Fecioară este scris cu literă mare, cel de Doamne, de două ori, cu literă mică. Părinte, fiind la început de vers, obligatoriu a fost scris cu literă mare. Luceafărul se adresează lui Dumnezeu, prin cuvintele **Părinte** și **Doamne**, cuvinte întrutotul ale ortodoxiei românești (2). **Fecioara între sfinți**, își așteaptă încă relevarea locului în acest poem al încununării creației românești. Luceafărul necenzurat este coloana spirituală a neamului nostru, ajunsă până la Tronul Ceresc, din Dacia Mare-Grădina Raiului; Grădina Maicii Maicii Domnului.

A fost odată ca 'n povești
A fost ca niciodată,
Din rude mari împărătești,
O prea frumoasă fată.

Și era una la părinți
Și mândră 'n toate cele,
Cum e **Fecioara între sfinți**
Și luna între stele.

— « De greul negrei vecinicii,
Părinte, mă desleagă

Și lăudat pe veci să fii
Pe-a lumii scară 'ntreagă;

O, cere-mi, **Doamne**, orice preț,
Dar dă-mi o altă soarte,
Căci tu izvor ești de vieți
Și dătător de moarte;

Reia-mi al nemuririi nimb
Și focul din privire,
Și pentru toate dă-mi în schimb
O oră de iubire ...

Din chaos **Doamne**-am apărut
Și m'aș întoarce 'n chaos . . .
Și din repaos m'am născut,
Mi-e sete de repaos»

Ingenuitatea fetei de împărat, trăirea întru comuniune sufletească cu Fecioara Maria între sfinți, o definește pe aceasta. Nu are un nume. E o stare de luminare lăuntrică, de cumințenie, care există în lume, mereu. Nu e o anume fată de împărat. Individualizarea ei ca personaj apare de când e vorba de Cătălina, fiica de împărat. Cătălina, adolescentă, cu neascultarea de părinți și de glasul său lăuntric, glasul conștiinței, iese, se desprinde din comuniunea cu Fecioara Maria între sfinți. Fecioara Maria se află în societatea divină a Sfintei Treimi, între sfinți. A se medita la această situație, la idealul feminin al poetului, la fata de împărat care trăiește în comuniune sufletească cu Fecioara Maria. Cerul și pământul se apropie și trăiesc dimpreună, duhovnicește, în această oază de rai de pe pământ. Dialogul dintre fiica de împărat și Luceafăr e posibil. Fata de împărat e îndrăgostită de cele cerești, de Luceafăr, iar acesta de fata de împărat, cea care are sufletul ca o candelă vie întru comuniune cu Fecioara întru sfinți. Cele două personaje, fata de împărat și Luceafărul, din două lumi diferite, au un teren comun în spiritualitatea de pe pământ. Dragostea cerului în raiul pământesc-în termeni teologali, acest rai din sufletul unor pământeni, este o pregustare a raiului pierdut de oameni la începutul civilizației omenești. Fecioara, toți știm că e Fecioara Maria. Eminescu, în genialitatea sa poetică folosește doar cuvântul Fecioara, fiind, nedidactic, dar acest cuvânt

încorporează miezul dogmatic al religiei ortodoxe și catolice. Îl recunoaștem pe evlaviosul din adâncimile sale sufletești, pe Mihail Eminescu.

Fata de împărat, din starea sa sufletească de rai, se înalță cu iubire, spre cele cerești. Că această iubire este transfigurată de poet în orizontul pământesc al creației, este evident, iubirea, pe Luceafăr, tot spre acest orizont îl aduce.

Fata de împărat, de la o vreme, se individualizează, are un nume, Cătălina. Poetul ne oferă vederii viața pământenilor. Viața noastră se desfășoară și-n trup, nu numai în spirit, dar și cea spirituală, este a noastră, a oamenilor. Fata de împărat rămâne în Dacia noastră Eternă, în Grădina Raiului, iar adolescența Cătălina, ieșind de sub ascultarea părinților și a celor de sus, coboară în neorânduiala vieții. Adolescenții sunt supuși unor greșeli, adesea cu supărări și suferințe pe toată viața. Spre asemenea greșală este atrasă Cătălina. Pajul Cătălin, același nume ca și Cătălina, este experimentat în deplinul haos amoros. Cătălina se lasă ușor răpită spre sărutări și îmbrățișări. Cătălina era inocentă: „Dar nici nu știu măcar ce-mi ceri”. Cătălin trăia înafara raiului sufletesc al fetei de împărat. Pierderea inocenței o coboară și pe Cătălina, fiică de împărat, în cele de mai jos, haotice legături, din viața unor pământeni. Este cuprinsă de un dor de moarte după Luceafăr: „O, de Luceafărul din cer/ M-a prins un dor de moarte”. Cele neîngăduite se petrec în ascuns: „Și-n treacăt o cuprinse lin/ Într-un ungher degrabă.” Drama Luceafărului, criza sa existențială, izbucnește pe fondul intrării Cătălinei pe calea pierzării. Pe plan terestru poate ajunge la ea, devenind om. Îi cere Părintelui ceresc să-i retragă nemurirea și să-i dea astfel posibilitatea de a deveni om. Cerere imposibilă, veșnicia este o stare eternă. La fel drama geniului-nu poate trăi în reducere, pe planul haosului legăturilor neîngăduite, sub lespezile de întunecimi, unde orizontul luminos întru eternitate, lipsește. Cătălina, din lumea terestră, care o cuprinde cu cele rele, nu-l uită, își amintește de cel etern, de Luceafăr și-l roagă să-i lumineze viața, s-o ocrotească. Fiica de împărat poate avea și conotația de fiică a Celui Prea Înalt, a Tatălui, în sensul de ființă care își hrănește sufletul dintru cele cerești. Cătălina e pe cale de a ridica zidul erorilor între ea și Dumnezeu . Luceafărul nu are nimic luciferic, ci mai degrabă ar fi un arhanghel, un luminător în sufletele oamenilor. Asemeni singularității geniului, iubește, dar ca ființă eternă, compatibilă de reciprocitate doar întru iubirea spirituală dintr-o ființă pământeană, limitată în timp și divinitatea sa eternă. După ce trupul își încetează existența, sufletul omului continuă să fie. Sufletul omului este etern, este dintru Dumnezeu din totdeauna, de dinainte de a fi cele văzute și nevăzute și dăruit oamenilor la creație, la întemeierea societății omenești de către însuși Dumnezeu Chiar dacă universul ar dispărea, sufletul continuă să existe în eternitate (2). La nașterea pruncilor, Dumnezeu îl înzestrază pe fiecare cu un

suflet, cu o menire, pentru izbânzi, în bătălia care încă se desfășoară între întunecimi și lumină. Conștiința eternității noastre trebuie ținută activă. Câți dintre noi, cei de azi, suntem în impasul Cătălinei? Geniul își protejează această conștiință, prin care primește darul creației, inspirația. Își păzește această conștiință de haosul celor mai de jos. Iubirea trebuie protejată atât de geniu, cât și de fata iubită, altfel începe drama geniului, cel care înzestrea lumea cu frumusețe și trăiri cerești. Starea geniului se reflectă, ca într-o oglindă, în starea Luceafărului și a Luceafărului în starea geniului. Uneori tragismul omului de geniu poate fi atât de răvășitor încât se salvează cu un zid rece, protector: „Trăind în cercul vostru strâmt/ Norocul vă petrece, Ci eu în lumea mea mă simt/ Nemuritor și rece”. Geniul, prin nemurirea sa, fiind îngemănat cu Luceafărul din societatea divină a lui Dumnezeu, nu poate fi lipsit de sensibilitate, de iubire. E adevărat, geniul e un om, Luceafărul un trup spiritual. Am fi înclinați să spunem că geniul e mai expus șocului vieții, dar și Luceafărul, în fața aceluiași șoc, suferă o adevărată dramă existențială, fiind în conflict cu imposibilul, cu eternitatea sa. Geniul, nemuritor și rece față de „cercul vostru strâmt” Geniul este rece la tentațiile haotice ale acestei lumi. Este un anahoret față de această lume, este rece, nu poate fi clătinat din axialitatea sa dintre cer și pământ. Cuvioșii părinți-monahii- cu un înalt grad de îndumnezeire, reușesc să fie mereu „reci”, de veghe la tentații, dar de bună seamă își protejează în felul acesta iubirea, Raiul. Cercul acesta strâmt e în plasa de paianjen a păcatelor. Geniul este om, nu poate duce povara acestei lumi în derivă. Păcatele lumii l-ar strivi, le-a luat asupra sa doar Hristos. Teologic, păcatul este moartea sufletului, îndepărtarea lui de Dumnezeu, ori rostul geniului este eternizarea societății omenești. Nu poate renunța la această misiune. Rămâne cu conștiința eternității și rece față de cercul strâmt al viețuirii celei care a fost fata de împărat din Grădina Raiului, grădină pe care cei cu o viață sufletească îmbunătățită o pot vedea în sufletul poporului getodac, din străvechime până azi și mereu. Eminescu, geniu profund creștin, a văzut această grădină în sufletul fetei de împărat. În conștiința nemuririi sale, față de această grădină, este cald și iubitor în eternitate. Între strofa finală și primele două, se desfășoară cele două mari planuri ale vieții, care trec prin sufletul geniului, cu efect de încântare divină și cu fulgerare. Luceafărul e nevoit să se retragă în veșnicia sa, unde va fi scutit de asemenea traume electrocutante, pe când poetul genial, prin condiția sa, rămâne pe pământ, în societatea omenească. Analizele literare ale Luceafărului necenzurat, vor contribui și ele la recuperarea prenumelui de Mihail. Și fiecare dintre noi se va obișnui cu acest nume de botez și cu sacralitatea lui. Cu numele de botez Mihail și-a trăit însuși Eminescu viața și activitatea creatoare. Mihail Eminescu se naște dintr-o familie profund religioasă, poate cu cei mai mulți călugări din vremea aceea (3). Părinții

I-au botezat Mihail, asemeni arhanghelului Mihail. Eminescu este arhanghelul culturii române, vector de lumină între cele pământești și cele cerești . E timpul să nu mai fie martirizat și rănit și posmortem, iar părinții să-i fie respectați. E fiul lor și fratele nostru, al getodacilor de dintotdeauna

Gheorghe Gavrilă Copil

1. Gheorghe Gavrilă Copil, Mihail Eminescu, nu Mihai!, Noi, Dacii! nr. 75, 2014 (www.noidacii.ro), 2. Valeriu Anania, Drama divină a lui Hyperion, Noi, Dacii! Nr. 75, 2014, 3. Mitropolit Bartolomeu Anania, 1 Decembrie 1918-Sărbătoarea sufletului românesc, Noi, Dacii! nr. 75, 2014, 4. Gheorghe Gavrilă Copil, Sărut mâna Mihail Eminescu și binecuvântă poporul român, Noi, Dacii! nr. 75, 2014 (Nr. 2, 3 și 4 sunt publicate cu ani în urmă, dar pentru le avea cititorii mai la îndemână, au fost reluate în acest nr.)